

ОПИТУВАННЯ СТУДЕНТІВ ЯК ДЖЕРЕЛО ІНФОРМАЦІЇ ПРО ВСТУП НА ГЕОГРАФІЧНІ СПЕЦІАЛЬНОСТІ (НА ПРИКЛАДІ ЛЬВІВСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ ІМЕНІ ІВАНА ФРАНКА)

Сучасна ситуація, що склалася у вищій освіті України, вимагає від керівників структурних підрозділів вищих навчальних закладів пошуку нових методів управління, нових форм отримання інформації, а також аналізу її з використанням наукових методів. Зокрема, географічний факультет Львівського національного університету імені Івана Франка щорічно здійснює опитування студентів різних курсів, пов'язані з актуальними питаннями організації навчального процесу.

Зокрема, у вересні 2017 р. відбулося опитування, в якому взяло участь 64 студенти першого курсу денної форми навчання, які щойно вступили на спеціальності «Географія» і «Середня освіта (географія)». Це становило 95 % від загальної кількості першокурсників зазначених спеціальностей. Усього ж улітку 2017 р. на географічний факультет на спеціальність «Географія» вступило 37 студентів (22 – на бюджетну форму навчання, 15 – на платну), на спеціальність «Середня освіта (географія)» – 30 (24 і 6, відповідно). За цими показниками ЛНУ імені Івана Франка увійшов у трійку провідних університетів України за кількістю вступників на географічні спеціальності й спеціалізації [1].

Анкета опитування включала сім питань, що стосувалися мотивів вибору спеціальності, джерел та повноти інформації про географічний факультет ЛНУ імені Івана Франка, регіону походження студентів й ін.

У відповідь на базове питання «Чому ви обрали спеціальність «Географія» («Середня освіта (географія)»)?» близько половини студентів зазначило, що

головним мотивом вступу було те, що їм подобається наука «географія». Приблизно для кожного четвертого опитаного головною причиною вступу було те, що їм вдалося потрапити на бюджетну форму навчання. Майже п'ята частина опитаних зазначила, що їм важливо було вчитися саме у ЛНУ імені Івана Франка.

Готуючись до вступу у вищий навчальний заклад, близько 50 % опитаних отримували інформацію про географічний факультет ЛНУ імені Івана Франка з мережі Інтернет, здебільшого з офіційної web-сторінки географічного факультету. Від родичів та знайомих, які навчалися/навчаються на факультеті, отримували інформацію близько 35 % опитаних. Майже кожен десятий респондент перед вступом особисто відвідував університет/факультет із метою отримати корисну інформацію про його спеціальності й спеціалізації.

Відповідаючи на питання «Якої інформації про факультет вам не вистачало?», найбільше студентів зазначило, що їх би зацікавила детальніша інформація про навчальні дисципліни, які читають студентам, – 39 %. Ще 22 % хотіли детальнішої інформації про кафедри, майже кожного п'ятого цікавили умови проживання в гуртожитку. Для кожного десятого респондента важливою була інформація про міжнародну співпрацю географічного факультету, 6 % опитаних цікавилися інформацією про студентську активність на факультеті.

Близько 60 % опитаних студентів першого курсу географічних спеціальностей народилися у Львові та Львівській області. Кожен четвертий студент проживав в інших областях Західної України, 16 % опитаних вказали інші області України. Частка тих, хто проживає в обласному центрі чи іншому місті із населенням понад 100 тис. осіб, становила 38 %, місті з населенням до 100 тис. осіб або селищі міського типу – 42 %, сільській місцевості – 20 %.

У відповідях на деякі питання анкети виявилися доволі суттєві відмінності між студентами спеціальності «Географія» і студентами спеціальності «Середня освіта (географія)». Зокрема, серед студентів першого курсу спеціальності «Середня освіта (географія)» 50 % зазначили, що головною причиною вступу є те, що їм подобається наука «географія», натомість серед

студентів спеціальності «Географія» цей показник був меншим – 42 %. Порівняно із студентами спеціальності «Середня освіта (географія)», студенти спеціальності «Географія» частіше зазначали про важливість навчання у м. Львів та вказували інші варіанти. Помітною була також різниця у частці тих, хто зазначив, що вступив на обрану спеціальність у першу чергу через те, що потрапив на бюджетну форму навчання. Для спеціальності «Середня освіта (географія)» ця причина було найважливішою для кожного десятого опитуваного (10,7 %). Серед тих, хто поступив на спеціальність «Географія», цей варіант відповіді обрало 30 % респондентів.

У відповідь на питання про джерела інформації, які було використано у процесі підготовки до вступу на географічний факультет, студенти спеціальності «Географія» значно частіше вказували варіант «розповіді родичів і знайомих, які навчаються/навчалися на географічному факультеті», ніж студенти спеціальності «Середня освіта (географія)» – 39,2 і 28 %, відповідно. Натомість студенти спеціальності «Середня освіта (географія)» частіше особисто відвідували університет перед вступом.

Студентам обидвох спеціальностей не вистачало інформації про майбутні навчальні дисципліни, які вони вивчатимуть на факультеті, – 44,4 та 32,1 % для спеціальностей «Географія» та «Середня освіта (географія)», відповідно. Для опитуваних також важливою була детальніша інформація про кафедри, які функціонують на факультеті, – 25 та 17,9 %. Інформація про умови поселення та проживання в гуртожитку була актуальнішою для студентів спеціальності «Середня освіта (географія)» – 28,6 %, проти 11,1 % серед студентів спеціальності «Географія».

За результатами опитування виявлено значні відмінності у місці проживання студентів різних спеціальностей. Зокрема, серед студентів, що вступили на спеціальність «Географія», 41,7 % зазначили, що живуть у Львові, серед першокурсників спеціальності «Середня освіта (географія)» – лише 10,7 %. Частка студентів, що жили на часі вступу у Львівській області (крім Львова), була приблизно рівною – дещо вище 30 %. Серед студентів, що

розпочали навчання на спеціальності «Середня освіта (географія)», виявилось майже у чотири рази більше вихідців з інших, крім Львівської, областей Західної України, порівняно із спеціальністю «Географія» – 42,9 і 11 %, відповідно. Крім цього, на педагогічну спеціальність вступило значно більше студентів, родом з невеликих міст і сільської місцевості.

У анкетах, які заповнювали студенти, деякі питання відрізнялися, залежно від спеціальності. Зокрема, студенти спеціальності «Географія» додатково відповідали на питання, пов'язані з вибором майбутньої спеціалізації. На питання, щодо можливості вступу з першого курсу одразу ж на конкретну спеціалізацію 14 % опитаних обрали спеціалізацію «природнича географія», 8 % – «суспільна географія». Проте більшість (75% від загалу опитаних) вказали варіант «краще поступати на спеціальність «Географія», а вже у процесі навчання обирати спеціалізацію».

Студенти спеціальності «Середня освіта (географія)» додатково відповідали на питання щодо можливості отримувати ще одну педагогічну спеціалізацію. Найчастіше студенти першого курсу зазначали, що, крім професії «учитель географії», хотіли б отримати професію вчителя історії – 43 %. Близько 14 % від загалу опитаних були б не проти додатково здобувати професію вчителя іноземних мов, по 7 % студентів виявили намір паралельно із професією вчителя географії здобувати фах вчителя біології або фізичного виховання. Близько 22 % зазначило, що їх цікавить лише професія вчителя географії.

Соціологічні дослідження студентського колективу є важливою опорою у прийнятті рішень керівниками Львівського національного університету імені Івана Франка та його структурних підрозділів. Без них неможливо створити ефективну систему якості вищої освіти, а також здійснювати успішну діяльність вищих навчальних закладів на ринку освітніх послуг.

Список використаних джерел: 1. Інформаційна система “Конкурс” [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://vstup.info>.